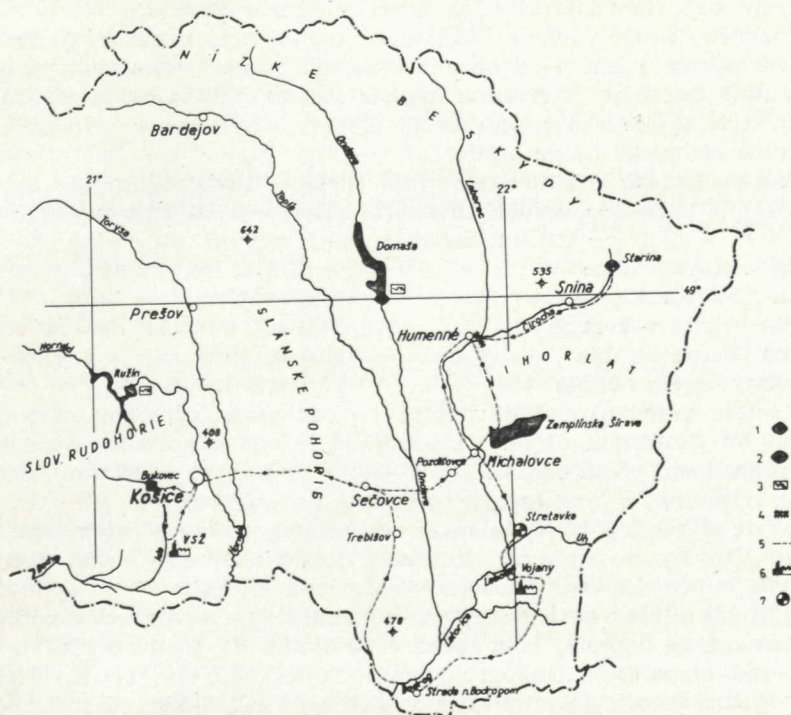

SPRIEVODCA K EXKURZII E

VÝZNAMNÉ INŽINIERSKOGEOLOGICKÉ LOKALITY NA VÝCHODNOM SLOVENSKU

AMOS GÍRET

V rámci exkurzie pri príležitosti XX. celoštátneho geologického zjazdu navštvia sa významnejšie inžinierskogeologické diela. Na lokalite Starina sa účastníci exkurzie zoznámia s inžiniersko-geologickými podmienkami výstavby hrádze a ostatných objektov vodárenskej nádrže. Na Zemplínskej šírave to bude inžinierska problematika pri rozsiahlych vodohospodárskych úpravách Východoslovenskej nížiny a na lokalite Stretávka skúsenosti z inžinierskogeologického prieskumu a zakladania čerpaciej stanice. Vo Vojanoch sa účastníci

Obr. 1. Prehľadná situácia exkurzných tras

1 — Priehrady, 2 — miesto projektovanej priehrady, 3 — hydrocentrály, 4 — hať,
5 — trasa exkurzie, 6 — priemyselné závody, 7 — čerpacia stanica.

zoznáma s inžinierskogeologickými pomermi staveniska energetického komplexu Vojany.

Druhý deň budú na programe lokality Bukovec — inžinierskogeologické problémy pri prieskume a výstavbe údolnej priehrady vodárenskej nádrže na zásobovanie Košíc pitnou vodou, Východoslovenské železiarne — podmienky výstavby hutníckeho kombinátu. Ďalej bude výklad o inžinierskogeologických mapách ako o inžinierskogeologickom podklade pre rozličné stupne projektovania (názorné ukážky lokalít Vysoké Tatry a Košice) a o dynamickej a statickej penetrácii (princíp, účel, použitie a hodnotenie penetračných metód, praktické predvedenie používaných penetračných súprav Maihak a Borros).

1. Vodárenská nádrž Starina

(F. Gomolčák)

Vodné dielo Starina, pôvodne projektované najmä na zachytenie a zníženie povodňových prietokov a zlepšenie celoročného prietochného stavu, má dnes vyriešiť predovšetkým otázku zásobovania pitnou vodou oblasti Východoslovenskej nížiny a prilahlých území. Ide o okresy Humenné, Michalovce, Trebišov a Vranov, kde je zatiaľ zásobovaných z vodovodnej siete len 9 % obyvateľstva. Do roku 2000 bude treba pre tieto okresy zabezpečiť 1114,0 l/s pitnej vody, čo zodpovedá približne kapacite nádrže Starina.

Priehradný profil vodárenskej nádrže je situovaný v morfológicky veľmi výhodnom mieste 1 km j. od obce Starina na hornom toku rieky Cirocha. Ako priehradné teleso je navrhnutá sypaná zemná hrádza so stredným hlinitým tesnením vo výške 50,0 m od dna údolia.

Hlavné technické údaje hrádze:

kubatúra hrádze — stabilizačná časť (štrk) — 1,365 mil. m ³	
— tesniaci materiál (hlina) — 0,162 mil. m ³	
— filtre a drény — 0,077 mil. m ³	
kóta koruny hrádze — 345,0 m n. m.	
kóta max. hladiny — 343,0 m n. m.	
dĺžka hrádze v korune — 300,0 m	
dĺžka hrádze na dne — 115,0 m	
zásobný objem nádrže — 47,5 mil. m ³	

Na odber vody, ako aj odvedenie povodňových prietokov sa počíta s tzv. združeným funkčným objektom, ktorý sa skladá z odbernej veže so šachtovým prepadom (výška od základovej škáry po korunu je 60,0 m), dnového výpustu, odpadnej a komunikačnej štólne s vývarom.

Zachytenú povrchovú vodu bude odvádzať potrubie s priemerom 1200 mm údolím Cirochy do úpravne, ktorá je nad Stakčinom, 4 km pod hrádzou. Úpravná je projektovaná na konečnú kapacitu 1500 l/s.

Pokiaľ ide o stav geologickej preskúmanosti pre vodárenskú nádrž Starina, treba uviesť, že doposiaľ bola spracovaná štúdia (B. Leško 1962) a ukončená predbežná etapa inžinierskogeologického prieskumu (F. Gomolčák 1974).

Priehradný profil je situovaný v zúženej časti údolia Cirochy, ktoré má v týchto miestach výrazne asymetrický tvar. Pravý svah je strmý 45–50°, ľavý je miernejší, 35–40°. Podľa priebehu horninových vrstiev a tektonických štruktúr je to konsekventná dolina.